

HZN e glasilo

Broj 11/2018

Službeno glasilo Hrvatskoga zavoda za norme

Pisanje budućnosti na Svjetski dan gradova

Nagrada Lord Kelvin za 2018.

Slijediti do izvora:
nova norma za odgovornu
primjenu drva

HZN

Članovi
HNZ-a

CENELEC

EUROPEAN COMMITTEE
FOR ELECTROTECHNICAL STANDARDIZATION

You &
CENELEC

About
CENELEC

News &
Views

Standards
Development

Members &
Experts

Meeting
Centre

Advanced
Search

News > News Log

News release - 2018

New CENELEC standard: EN IEC 62853:2018: Open systems dependability

Nova CENELEC-ova norma: EN IEC 62853:2018: Open systems dependability

HZN e-glasilo

**Službeno glasilo Hrvatskog zavoda za norme sa stalnim dodatkom
Oglasnik za normativne dokumente**

Godište: 10. 2018.

ISSN 1847-4217

URL: <http://www.hzn.hr>

Izdavač:	Hrvatski zavod za norme MB: 1957406 OIB: 76844168802
	Sjedište: Ulica grada Vukovara 78, 10000 Zagreb Telefon: 01/610 6095 Telefax: 01/610 93 21
Glavni urednik:	Igor Božičević, ravnatelj HZN-a
Pomoćnik glavnog urednika:	Vladimir Jaram
Tehnički urednik:	Vladimir Jaram
Uredništvo:	Ana Marija Boljanović, Melanija Grubić Sutara, Vlasta Gaćeša-Morić, Boro Jandrijević, Vladimir Jaram, Igor Božičević
Lektura:	Ivana Canosa
Korektura:	Vladimir Jaram, Sandra Knežević
Grafička obrada naslovnice:	Vladimir Jaram
Grafička priprema:	Vladimir Jaram, Sandra Knežević
Izlazi:	mjesečno
Uređenje	2018-11-30

Opremu tekstova obavlja uredništvo. Za sadržaj poimence potpisanih priloga odgovorni su njihovi autori. Oni ne iskazuju obvezno stav Hrvatskoga zavoda za norme. Objavljeni prilozi u službenom glasilu Hrvatskog zavoda za norme autorski su zaštićeni. Iznimka su sadržaj, novosti iz HZN, novosti iz europskih i međunarodnih normirnih tijela i s normizacijom povezane aktivnosti koji se mogu objavljivati u drugim stručnim časopisima uz obveznu naznaku izvora i dostavljanje časopisa u kojemu su objavljeni tako preuzeti prilozi. Za priloge iz rubrike Normizacija i Tehničko zakonodavstvo potrebno je zatražiti pisano odobrenje za njihovo objavljivanje od autora i od Hrvatskoga zavoda za norme.

PROSLOV

Poštovani čitatelji!

U ovome broju HZN e-glasila možete pročitati izvještaj o regionalnoj ISO-ovoj radionici o dobroj normizacijskoj praksi održanoj 18. i 19. listopada 2018. godine u Kini u gradu Qingdao.

U vijestima iz HZN-a, nalazi se naš stalni prilog o članovima HZN-a.

U rubrici Novosti iz međunarodnih i europskih normizacijskih organizacija, u ovome broju donosimo iz IEC-a informaciju o dodijeli nagrade Lord Kelvin za 2018. godinu Wimu De Keselu. Nagrada Lord Kelvin najviše je priznanje u globalnoj elektrotehničkoj djelatnosti. Iz IEC-a tu je i informacija o novom izdanju međunarodnih uputa *Ambalaža – Preporuke za ispunjavanje potreba potrošača* koje će organizacijama pomoći da njihova ambalaža ispunjava sve veće potrebe potrošača.

Iz ISO-a donosimo prilog o ovogodišnjem Svjetskom danu gradova Ujedinjenih naroda (31. listopada 2018.) čija je tema bila "Izgradnja održivih i otpornih gradova", a ISO-ove norme pokazale su se neizostavnim alatom upravo za to. Tu je i obavijest o novoj ISO-ovoj normi za praćenje drva do njegova izvora koja će pomoći u davanju informacija o podrijetlu drva u proizvodima koji se kupuju.

U novostima iz CEN-a i CENELEC-a, donosimo informacije o objavi tehničkih izvještaja i novih norma. Iz CEN-a tu je tehnički izvještaj koji se bavi sastojcima koji se mijere u aerosolu proizvoda za isparavanje nikotinske tekućine kod električnih cigareta, a Iz CENELEC-a obavijest o novoj normi EN IEC 62853:2018: *Open systems dependability*.

Ugodno čitanje!

V. Jaram
pomoćnik glavnoga urednika

Sadržaj 11/2018

Proslov	2
Regionalna radionica o dobroj normizacijskoj praksi održana u Kini	4
Novosti iz HZN-a	
• Članovi HZN-a	6

Novosti iz međunarodnih i europskih normizacijskih organizacija

IEC

- IEC dodijelio najviše priznanje u elektrotehnologiji Wimu de Keselu 7
- Kako do prave ambalaže - novo izdanje međunarodnih uputa 9

ISO

- Pisanje budućnosti na Svjetski dan gradova 10
- Slijediti do izvora: upravo objavljena nova norma koja podržava odgovornu primjenu drva 12

CEN i CENELEC

- Novi CEN-ov tehnički izvještaj: Elektroničke cigarete i e-tekućine – sastojci koji se mjere u aerosolu proizvoda za isparavanje nikotinske tekućine 13
- Nova CENELEC-ova norma: EN IEC 62853:2018: *Open systems dependability* 15

Naslovnica: *Novosti i priopćenja iz regionalnih i međunarodnih normizacijskih organizacija*

HZN Oglasnik za normativne dokumente (A1-A41)

ISSN 1847-4217

Normizacija

Regionalna radionica o dobroj normizacijskoj praksi održana u Kini

Sustav vrijednosti nacionalnih normizacijskih tijela, proces razvoja norma, kodeks dobre prakse u pripremi, prihvatanju i primjeni norma, glavni principi razvoja norma na međunarodnim i regionalnim razinama kao i aktivnosti koje podupiru implementaciju članka 3. Sporazuma o tehničkim zaprekama u trgovini Svjetske trgovinske organizacije (WTO/TBT) - teme su koje su prezentirane sudionicima regionalne ISO-ove radionice održane 18. i 19. listopada 2018. godine u gradu Qingdao u Kini.

Radna skupina Hrvatska – Kina

Radionici je prisustvovalo 20-ak članova različitih kineskih zrcalnih tehničkih odbora te predstavnici nacionalnih normirnih tijela Poljske, Rumunjske, Bugarske, Srbije, Bosne i Hercegovine i Hrvatske.

Dodjela priznanja o sudjelovanju na ISO/SAC regionalnom treningu o dobroj normizacijskoj praksi

Predstavnica Hrvatskog zavoda za norme bila je Vesna Ferenčak Brodarić, viša stručna savjetnica za normizaciju u području usluga, kućanstva i slobodnog vremena.

Iskustva u dobroj normizacijskoj praksi razmjenjivala su se i kroz grupne radionice s temama kao što su sustavi razvoja norma, ispunjavanje međunarodnih obveza te načela razvoja norma.

Predstavljena su iskustva Kine i Njemačke odnosno njihovih nacionalnih normirnih tijela u ispunjavanju strategija normizacije, akcijskih planova te načini kako su uspjeli osigurati političku podršku normizaciji, privući sve zainteresirane strane i omogućiti njihovo aktivno sudjelovanje u normizaciji.

Iz tehnološkog parka Haier: globalna rasprostranjenost branda Haier

U sklopu ISO-SAC aktivnosti u Qingdaou, 16. listopada održan je i 2. međunarodni trening u organizaciji nacionalnoga normirnog tijela Republike Kine Standardization Administration of China (SAC) dok je sljedeći dan organizirano razgledavanje, odnosno tehnički i kulturni posjet nekim od vodećih pokretača gospodarskog razvoja grada Qingdao – tvornici Haier i pivovari Tsingtao.

Pivovara Tsingtao je 6. najveći proizvođač piva na svijetu

Sponzor svih događanja bio je grad Qingdao u kojem od prošle godine djeluje Međunarodni centar za obuku u normizaciji, a koji je priznao ISO.

V. Ferenčak Brodarić

Novosti iz HZN-a

Članovi Hrvatskog zavoda za norme

Objavljujemo popis redovitih i pridruženih članova HZN-a po vrstama pravnih odnosno fizičkih osoba za koje je Upravno vijeće donijelo odluku do 30. studenoga 2018. godine.

Tablica *Članovi Hrvatskog zavoda za norme* identična je tablici objavljenoj u HZN e-glasilu br. 10/2018 jer do 30. studenoga 2018. godine nije bilo promjena.

Vrsta članstva, vrsta pravne ili fizičke osobe	2018-06-18	2018-08-23
Članovi promatrači		
Pravne osobe koje ostvaruju dobit	8	8
Fizičke osobe	0	0
Ukupno promatračkih članova	8	8
Redoviti članovi		
Pravne osobe koje ostvaruju dobit	161	162
Pravne osobe koje ne ostvaruju dobit – javne ustanove i slično	22	22
Pravne osobe koje ne ostvaruju dobit – HGK, HOK, HUP	1	1
Pravne osobe koje ne ostvaruju dobit – strukovne komore ili udruge	4	5
Pravne osobe koje ne ostvaruju dobit – strukovna društva	8	8
Pravne osobe koje ne ostvaruju dobit – škole	1	1
Pravne osobe koje ne ostvaruju dobit – fakulteti	20	20
Fizičke osobe – pojedinci	26	26
Obrt – fizičke osobe	2	2
Tijela državne uprave	51	51
Ukupno redovnih članova	296	298
Ukupno članova HZN-a	304	306

Dobrodošli u sustav komentiranja nacrt norma!

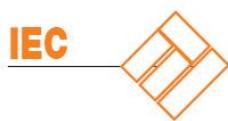
Pronađite nacrte bitne za vaše poslovanje ili granu djelatnosti pomoću donje trake za pretraživanje

Pročitate i ocijenite postojeći nacrt norme te razmislite kako bi on mogao utjecati na Vas i Vaše poslovanje

Komentirajte nacrt norme i sudjelujte u njegovom oblikovanju

Omogućujemo vam da jednostavno podijelite nacrte i komentare s kolegama

IEC dodjeljuje najviše priznanje u elektrotehnologiji Wimu De Keselu

Nagradom Lord Kelvin 2018. odaje se priznanje De Keselovom vodstvu u normizaciji u područjima energetske učinkovitosti, niskonaponske istosmjerne struje i električnih vozila

Ženeva, Švicarska, 2018-10-25 – IEC je dodijelio nagradu Lord Kelvin za 2018. godinu Wimu De Keselu za izniman stručni doprinos rastu, razvoju i promicanju globalne važnosti IEC-ovih normi. Nagrada Lord Kelvin najviše je priznanje u globalnoj elektrotehničkoj djelatnosti.

Predsjednik IEC-a Jim Shannon uručio je zlatnu medalju De Keselu kao 36. dobitniku te nagrade, a prvom iz Belgije. Jim Shannon je rekao: "Ovogodišnjom nagradom Lord Kelvin odaje se priznanje izvršnosti i iznimnoj predanosti koja je pomogla u promicanju IEC-ova područja djelovanja u cijelini, a osobito IEC-ovoј misiji."

De Kesel je potpredsjednik za normizaciju Legrand grupe, a već više od 20 godina ima aktivnu i važnu ulogu u IEC-u. Unio je svoje vodstvene vještine u normizaciju u područjima kao što su energetska učinkovitost, niskonaponska istosmjerna struja, električna vozila i automatizacija u kućanstvima i zgradama.

De Kesel je dao izniman stručni doprinos rastu, razvoju i promicanju globalne važnosti IEC-ovih normi. Svojim radom u Legrandu značajno je utjecao na ugled IEC-a u poslovnom svijetu. Kao potpredsjednik CENELEC-a za politiku pomogao je da se unaprijeđi suradnja s europskom normizacijom i uvijek je koristio svaku priliku da potakne primjenu IEC-ovih normi na regionalnoj i nacionalnoj razini.

De Kesel je pomogao IEC-u da uvede sustavni pristup u normizaciju u područjima kao što su pametne kuće i sustavi uredskih zgrada. Odigrao je ključnu ulogu u izgradnji mostova među tehničkim odborima i poboljšanju suradnje među tehničkim stručnjacima u Europi i širom svijeta. [TC 23, Systems Committee \(SyC\) LVDC](#), System Evaluation Group (SEG) 4 i [SEG 9](#) samo su neke od IEC-ovih skupina i odbora kojima je pomoglo De Keselovo iskustvo, znanje i energija.

O nagradi Lord Kelvin

Prestižna IEC-ova nagrada Lord Kelvin nosi ime prvog predsjednika IEC-a, uglednog znanstvenika i plodonosnog izumitelja. Lord Kelvin znatno je pridonio napretku moderne fizike i praktičnoj primjeni elektrotehnike.

Novosti iz međunarodnih i europskih normizacijskih organizacija

Lord Kelvin i Charles Le Maistre, prvi glavni tajnik IEC-a, mogu se smatrati očevima normizacije. Uspostavili su procese i metode koje tvrtkama omogućuju da prošire nove tehnologije, a državama da izgrade održiviju infrastrukturu.

Danas se nagradom Lord Kelvin odaje priznanje njihovoj viziji i nastojanju da shvate i unaprijede praktičnu primjenu milijuna električnih i elektroničkih uređaja i sustava koji su dio našega svakodnevnog života.

Wim De Kesel (Legrand grupa) - potpredsjednik CENELEC-a za politiku

Nakon osamnaest godina na višim rukovodećim položajima u tvrtki Niko i Legrand grupi, Wim De Kesel postao je 2010. godine potpredsjednik Legrand grupe za normizaciju. Bavi se nacionalnim, regionalnim i međunarodnim normizacijskim aktivnostima. Wim De Kesel član je uprave Belgijskoga elektrotehničkog povjerenstva. Predsjednik je raznih belgijskih tehničkih odbora i predstavlja Europski odbor proizvođača elektroizolacijske opreme (CECAPI) u Tehničkoj upravi CENELEC-a. Wim De Kesel aktivan je i u IEC-u kao tajnik tehničkog odbora IEC TC 23 – *Electrical Accessories* i voditelj međunarodne Radne skupine koja se bavi niskonaponskom istosmjernom strujom. Magistrirao je elektrotehniku na Sveučilištu u Ghentu (1989.). Godine 2011. primio je IEC-ovu nagradu Thomas Edison, a 2013. godine CENELEC-ovu nagradu *Technical Body Award*. U lipnju 2014. godine Wim De Kesel izabran je za člana Upravnog vijeća CENELEC-a i potpredsjednika za politiku.

(Izvori: <https://www.iec.ch/newslog/2018/nr1118.htm> i
<https://www.cenelec.eu/aboutcenelec/whoweare/officers/index.html>; priredio: V. Jaram;
prijevod: T. Majić)

Kako do prave ambalaže

Novo izdanje međunarodnih uputa

Ženeva, Švicarska, 2018-10-03 – Ambalaža je daleko odmakla od vremena tirkvica i glinenih posuda. Danas je ambalaža mnogo složenija jer treba biti ne samo sigurna i održiva nego i privlačna i funkcionalna. Upravo je objavljeno novo izdanje međunarodnih uputa koje će organizacijama pomoći da njihova ambalaža ispunjava sve veće potrebe potrošača.

Ipak, neke se stvari nisu promijenile. Jeste li znali da se dobra staklena boca – koja sada doživljava povratak zahvaljujući prikladnosti za recikliranje – prvi put prodavala u starom Egiptu prije oko 3500 godina? Oko 1300 godina kasnije Kinezi su nam dali papir, a oznake na ambalaži pojavile su se tek u 19. stoljeću, što je kasnije omogućilo bar kodove, nutritivne podatke i još mnogo više.

U današnje vrijeme nije dovoljno da ambalaža zadovoljava zakonske zahtjeve; treba se i svidjeti potrošačima i olakšati im odluku o kupnji na temelju informacija.

ISO/IEC Guide 41, *Packaging – Recommendations for addressing consumer needs* (Ambalaža – Preporuke za ispunjavanje potreba potrošača) daje upute dizajnerima i proizvođačima ambalaže, zakonodavcu i ostalima koji su uključeni u odlučivanje povezano s ambalažom – uključujući ljude koji sastavljaju norme.

do informacija na oznakama i utjecaju na okoliš u pogledu, naprimjer, ponovne upotrebe i recikliranja.”

ISO/IEC Guide 41, *Packaging – Recommendations for addressing consumer needs* izradio je ISO/COPOLCO, ISO-ov odbor za politiku potrošača.

Može se nabaviti kod nacionalnog člana IEC-a ili putem mrežne trgovine [IEC Webstore](#).

(Izvor: <https://www.iec.ch/newslog/2018/nr0818.htm>; priredio: V. Jaram; prijevod: T. Majić)

Pisanje budućnosti na Svjetski dan gradova

Urbanizacija je živa i raste: procjenjuje se da će stanovništvo gradova u sljedećih 30 godina porasti za 2,4 milijarde¹⁾. "Izgradnja održivih i otpornih gradova" (*Building Sustainable and Resilient Cities*) tema je ovogodišnjeg Svjetskog dana gradova Ujedinjenih naroda (31. listopada 2018.), a ISO norme pokazale su se neizostavnim alatom upravo za to.

Kako povećati privlačnost grada, a sačuvati njegove ekološke, društvene i kulturne vrijednosti, unatoč rastu stanovništva?

Od kad je postao [prva zajednica u Europi](#) s certifikatom prema međunarodnoj normi ISO 37101, *Sustainable development in communities – Management system for sustainable development – Requirements with guidance for use* (Održivi razvoj u zajednicama – Sustav upravljanja za održivi razvoj – Zahtjevi s uputama za primjenu), grad Sappada u Italiji sada ostvaruje korist od boljeg upravljanja složenim lokalnim specifičnostima, novih inicijativa za obrazovanje i zaštitu okoliša, novih načina promicanja njihovog područja i sustava za mjerjenje i praćenje održivosti, i to uz povećanje uključenosti zajednice.

[ISO 37101](#) dio je niza normi kojima je svrha da gradovi budu spremni za budućnost, održivi i otporni, pridonoseći tako cilju ovogodišnjeg [Svjetskog dana gradova](#) i cilju održivog razvoja Ujedinjenih naroda br. 11 koji se odnosi na održive gradove i zajednice.

Norma, koju je izradio ISO-ov odbor stručnjaka iz više od 50 zemalja [ISO/TC 268, Sustainable cities and communities](#), pridružuje se drugim normama koje se bave razvojem okvira i mjerjenjem uspješnosti, kao što su niz normi ISO 37150 o infrastrukturi pametnih zajednica i nedavno posuvremenjena norma ISO 37120, *Sustainable cities and communities – Indicators for city services and quality of life*.

Dr. Bernard Gindroz, predsjednik odbora ISO/TC 268, kaže da će se gradovi u budućnosti suočiti s brojnim problemima, ali i velikim prilikama, kao što su veća uključenost građana i poboljšanje kvalitete gradskog života.

"Budućnost gradova tiče se svakoga jer se odnosi na sve, od javnog prijevoza, javnih objekata, opskrbe vodom i energijom do angažmana u društvu, zdravlja i još mnogo toga," rekao je.

"Izgradnja održivih gradova nije lak zadatak, a gradovi po svojoj naravi predstavljaju vrlo složenu interakciju više sustava. Ove norme pomažu gradskim upravama da definiraju vlastitu viziju svog

1) Ujedinjeni narodi, *World Urbanization Prospects*, izdanje iz 2014.

Novosti iz međunarodnih i europskih normizacijskih organizacija

grada u budućnosti i pristup brojnim izazovima rasta stanovništva uz jasnu strategiju, ciljeve i planove," dodaje.

U okviru nastavka globalne rasprave o održivim gradovima, ISO se pridružuje ostalim normizacijskim organizacijama – Međunarodnom elektrotehničkom povjerenstvu (IEC) i Međunarodnoj telekomunikacijskoj uniji (ITU) – na Svjetskom forumu o pametnim gradovima koji se održava u Santa Feu, Argentina, 29. studenog 2018.

Na forumu će se okupiti vodeći međunarodni stručnjaci za pametne i održive gradove i razgovarati o izazovima i rješenjima u tom području.

Za pojedinosti i registraciju posjetite mrežnu stranicu [World Smart City](#).

(Izvor: Clare Naden, 30. listopad 2018., <https://www.iso.org/news/ref2341.html>; priredio: V. Jaram; prijevod: T. Majić)

Slijediti do izvora: upravo objavljena nova norma koja podržava odgovornu primjenu drva

Krčenje i degradacija šuma pustoše naš planet, ugrožavajući bioraznolikost i pridonoseći klimatskim promjenama i globalnom zatopljenju. S rastom svijesti potrošača rastu njihovi zahtjevi za informacijom o podrijetlu drva u proizvodima koje kupuju. Nova ISO norma za praćenje drva do njegova izvora pomoći će u davanju tih informacija.

S obzirom na brojnost sudionika u lancu opskrbe drvom i različite vrste drva, praćenje podrijetla do zakonitih izvora vrlo je složeno. Stoga će dobra metoda sljedivosti pomoći poduzećima da pronađu drvo koje dolazi iz zakonitih izvora i time omogućiti toj djelatnosti rast. U normi **ISO 38200**, *Chain of custody of wood and wood-based products* (Lanac nadzora nad drvom i proizvodima na bazi drva), utvrđuju se zahtjevi za lanac nadzora nad drvom i proizvodima na bazi drva koji omogućuje korisnicima da prate njihovo podrijetlo na svakom koraku u lancu opskrbe.

Ova nova međunarodna norma omogućuje korisnicima da utvrde je li materijal "verificiran", tj. mogu se dati dokazi o sukladnosti sa zahtjevima sustava dubinske provjere; "u skladu s utvrđenim zahtjevima", tj. ispunjava javno dostupne i dokumentirane zahtjeve koje je postavila organizacija u lancu nadzora; "certificiran", tj. ispunjava zahtjeve određene certifikacijske sheme; odnosno "recikliran", ako je uporabljen ili na drugi način dobiven iz toka otpada.

Dr. Jorge E. R. Cajazeira, predsjednik ISO-ova tehničkog odbora koji je izradio normu, kaže da ISO 38200 osigurava zajednički okvir, što omogućuje sudionicima u lancu opskrbe drvom da "govore istim jezikom".

"Pomoći će i kupcima da razlikuju drvo iz različitih izvora. To će pak pomoći da se spriječi ulazak drva iz nezakonitih izvora u lanac opskrbe."

Normu ISO 38200 izradio je ISO-ov projektni odbor **ISO/PC 287**, *Chain of custody of wood and wood-based products*, čije tajništvo vode **DIN**, član ISO-a iz Njemačke, i **ABNT**, član ISO-a iz Brazila. Može se nabaviti kod nacionalnog člana ISO-a ili putem mrežne trgovine **ISO Store**.

(Izvor: Clare Naden, 31. listopad 2018., <https://www.iso.org/news/ref2342.html>; priredio: V. Jaram; prijevod: T. Majić)

Novosti iz međunarodnih i europskih normizacijskih organizacija

Novi CEN-ov tehnički izvještaj: Elektroničke cigarete i e-tekućine – sastojci koji se mjere u aerosolu proizvoda za isparavanje nikotinske tekućine

CEN je sastavio tehnički izvještaj za elektroničke cigarete i e-tekućine koji bi trebao povećati povjerenje potrošača, povećati kvalitetu proizvoda i poduprijeti razvoj ovog tržišta.

Nedavno je objavljen CEN-ov tehnički izvještaj '*Electronic cigarettes and e-liquids - Constituents to be measured in the aerosol of vaping products*' (Elektroničke cigarete i e-tekućine – sastojci koji se mjere u aerosolu proizvoda za isparavanje nikotinske tekućine) ([CEN/TR 17236:2018](#)), u kojem se daje popis sastojaka predloženih za mjerenje aerosola za potrebe podnesaka nadzornim tijelima prema [Direktivi 2014/40/EU](#), koja se odnosi na proizvodnju, predstavljanje i prodaju duhanskih i srodnih proizvoda.

The screenshot shows the official website of the European Committee for Standardization (CEN). At the top, there is a navigation bar with links for 'YOU & CEN', 'WHO WE ARE', 'MEMBERS', 'WHAT WE DO', 'WORK AREA', 'MEETING FACILITIES', 'NEWS' (which is highlighted in blue), and 'SEARCH STANDARDS'. Below the navigation bar, there is a sidebar with links for 'Workshops', 'Calls', 'Events', 'Brochures', and 'Policy opinions'. The main content area displays a news article titled 'New CEN Technical Report: Electronic cigarettes and e-liquids measured in the aerosol of vaping products'. The article summary states: 'CEN has drafted a technical report for electronic cigarettes and e-liquids designed to reassess the market and support the development of this growing market.' A link to the full report is provided at the bottom of the article.

Oni se odnose na:

- unaprijed napunjene proizvode kao što su jednokratne e-cigarete i ulošci za ponovno punjenje
- e-tekućine koje se prodaju u spremnicima za ponovno punjenje
- sljedeće kategorije pribora: spirale i drugi grijajući elementi proizvoda za isparavanje nikotinske tekućine, raspršivači tekućine, obnovljivi raspršivači tekućine i svi proizvodi s otvorenim spremnikom ili kapaljkom s ugrađenim raspršivačem, uključujući raspršivače tipa *clearomiser*.

Nedavno osnovan tehnički odbor koji je izradio tehnički izvještaj radit će i na normama za elektroničke cigarete i proizvode s e-tekućinom. One će osigurati zajednički okvir za sve elektroničke cigarete i proizvode s e-tekućinom koji se prodaju na svim tržištima EU-a. Cilj je povećati sigurnost svih

CEN I CENELEC Novosti iz međunarodnih i europskih normizacijskih organizacija

europskih korisnika uspostavom usklađenih mjerila sigurnosti i kvalitete proizvoda i poboljšanjem informacija za potrošače u svim članicama EU-a. Ti dokumenti, priznati i primjenjivi u svim članicama CEN-a, pružit će savjete i pomoć proizvođačima, uvoznicima, izvoznicima i distributerima u vezi sa zahtjevima sigurnosti i kvalitete.

Tehnički izvještaj **CEN/TR 17236:2018** izradio je odbor **CEN/TC 437** "Electronic cigarettes and e-liquids", čije tajništvo vodi **AFNOR** – francusko nacionalno normizacijsko tijelo.
Za više informacija molimo obratite se **Claire DALIER**

(Izvor: <https://www.cen.eu/news/brief-news/Pages/NEWS-2018-040.aspx>; priredio: V.Jaram;
prijevod: T. Majić)

Nova CENELEC-ova norma: EN IEC 62853:2018: *Open systems dependability*

Bruxelles, Belgija, 2018-10-17

U žarištu

Povjerenje i pouzdanost temeljne su značajke aplikacijskih sustava digitalnog doba jer osiguravaju složenu digitalnu infrastrukturu koja pokreće naše okruženje. Da bi se ostvarili ti zahtjevi, upravo je objavljena norma [EN IEC 62853:2018](#) "Open systems dependability" (Pouzdanost otvorenih sustava), kojom je IEC-ova norma prihvaćena na europskoj razini. Norma se bavi pouzdanošću otvorenih sustava. Prema [IEC-ovoj definiciji](#), pouzdanost je sposobnost proizvoda da funkcionira bez problema kada se to zahtijeva i u željenom trajanju. Sastoji se od stalnog održavanja odgovornosti prema dionicima, uz sposobnost prilagodbe promjenama svrhe, ciljeva, stvarne izvedbe i okoliša u složenim aplikacijskim sustavima.

The screenshot shows the official website of CENELEC (European Committee for Electrotechnical Standardization). The header features the CENELEC logo and the text "EUROPEAN COMMITTEE FOR ELECTROTECHNICAL STANDARDIZATION". Below the header, there is a navigation menu with links to "You & CENELEC", "About CENELEC", "News & Views", "Standards Development", "Members & Experts", "Meeting Centre", and "Advanced Search". A search bar is also present. The main content area displays a news release titled "News release - 2018" with the headline "New CENELEC standard: EN IEC 62853:2018: Open systems dependability".

Otvoreni sustavi moraju se smatrati rješenjem složenih situacija za koje, u aplikacijskim sustavima, niti jedan pojedini dionik nema potpuno znanje o sustavu ili rizicima. Tipičan su primjer autonomni sustavi, kod kojih je osobito važna sigurnost jer su izloženiji napadima malicioznih programa (*malware*).

Model koji se predlaže normom EN IEC 62853:2018 zahtijeva od otvorenog sustava sljedeće sposobnosti:

- da stalno uklanja faktore koji bi mogli izazvati kvarove i da se tako poboljšava;
- da poduzme brze i primjerene mjere kada dođe do kvara;
- da sprječava, smanjuje i ublažava štete;
- da stalno pruža predviđene usluge;
- da održava aktivnosti i zadatke za postizanje odgovornosti za rad i procese sustava;
- da pomogne u razumijevanju i priopćavanju pretpostavki koje su učinjene pri opisu sustava.

CEN I CENELEC

Novosti iz međunarodnih i europskih normizacijskih organizacija

EN IEC 62853:2018 donosi prijedlog definicije otvorenog sustava i pregleda procesa povezanog s ostvarenjem odgovornosti, odgovorom na kvarove, izgradnjom konsenzusa i procesom prilagodbe promjenama, koje prelaze okvire dokumenta ISO/IEC/IEEE 15288 "System life cycle processes". Ta četiri pregleda procesa smatraju se ključnim za razumijevanje i dogovaranje granica dužnosti dionika, odgovornosti i upravljanja promjenama.

Nova CENELEC-ova norma [EN IEC 62853:2018 "Open systems dependability"](#) prihvaćena je kao europska norma prema programu rada [CLC/SR 56 – Dependability](#). Prihvaćena je bez preinaka. Tehnički odbor IEC TC 56 pridonio je radionicama na temu "Open Systems Dependability and Standardisation" održanoj u Tokiju u listopadu 2017., čije rezultate možete doznati na [posebnoj mrežnoj stranici](#).

Za više informacija molimo obratite se [Petru Ciudinu](#).

(Izvor: https://www.cenelec.eu/pls/apex/f?p=WEB:NEWSBODY:::NO::P300_NEWS_ID:292; priredio: V.Jaram; prijevod: T. Majić)

